

mucf

INTRODUKTION TILL

CIVILSAMHÄLLES- RAPPORTEN

**Sveriges viktigaste kunskapsunderlag
om civilsamhällets villkor**

UPPFÖLJNING AV IDEELLA FÖRENINGARS VILLKOR 2025

Genom ideella föreningar engagerar sig människor, formar opinion och skapar gemenskap. MUCF har regeringens uppdrag att följa hur civilsamhällets villkor utvecklas över tid. Kunskapen sammanställs i Civilsamhällesrapporten som ger ett samlat underlag för beslut, dialog och utveckling.

Rapporten visar att det ideella engagemanget är fortsatt starkt. Flera resultat visar samtidigt att frågor om långsiktighet, finansiering och trygghet är ständigt aktuella och har betydelse för hur ideell verksamhet kan bedrivas. I den här kortversionen av rapporten lyfter vi också vad resultaten kan innebära.

Att se till att Sveriges föreningsliv har stabila och goda möjligheter att agera som aktiva och engagerade demokratibärare är ett långsiktigt och ständigt pågående arbete.

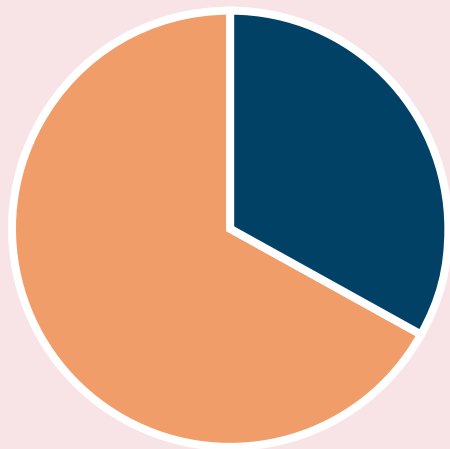
Magnus Jägerskog,
Generaldirektör, MUCF

STARKT ENGAGEMANG men olika förutsättningar

Engagemanget i civilsamhället är fortsatt starkt. De flesta föreningar uppger att de kan bedriva verksamhet och många ser positivt på framtiden.

Samtidigt skiljer sig förutsättningarna åt mellan de stora föreningarna och de mindre organisationer utan anställda och de utan offentlig finansiering.

Resultaten visar att villkoren inte är desamma för alla. Det kan i sin tur påverka vilka organisationer som har möjlighet att utvecklas och nå ut över tid.

**En tredjedel
saknar intäkter
från offentlig sektor**

EKONOMIN STABILISERAS men långsiktigheten är en utmaning

Färre föreningar än tidigare uppger att det ekonomiska läget påverkar verksamheten i stor utsträckning. En majoritet uppger också att de haft ekonomiska förutsättningar att bedriva sin kärnverksamhet.

Samtidigt uppger många föreningar att osäkra intäkter försvårar långsiktig planering. Föreningar beskriver även att bidrag inte alltid följer kostnadsutvecklingen.

Resultaten visar att långsiktigheten är en fortsatt utmaning.

50%

uppger att osäkra
intäkter försvårar planering

ENGAGEMANGET FINNS men förutsättningarna varierar

Många föreningar upplever att det finns personer som vill engagera sig. Samtidigt är brist på tid eller intresse den vanligaste utmaningen.

Föreningar beskriver svårigheter med att rekrytera ledare och förtroendevalda. I vissa fall lyfts också hög medelålder och osäker återväxt.

Detta tyder på att möjligheten att engagera sig påverkas av praktiska förutsättningar som kan påverka verksamheternas stabilitet över tid.

39%

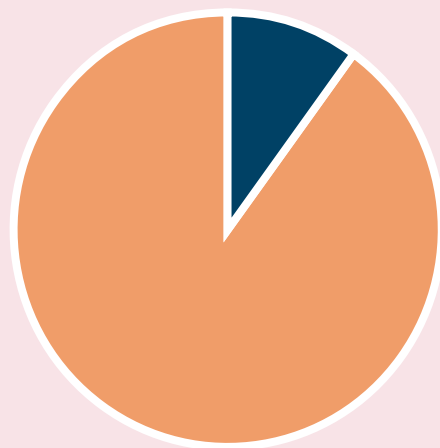
**ser bristande engagemang
som en stor utmaning**

HOT OCH HAT påverkar civilsamhällets verksamhet

Nästan en fjärdedel av föreningarna har utsatts för hot, trakasserier, våld eller egendomsbrott kopplat till sin verksamhet. Utsattheten är högre bland organisationer som arbetar med opinionsbildning.

För vissa föreningar får detta konkreta konsekvenser. Var tionde uppger att de har avstått från eller förändrat verksamhet eller ställningstaganden på grund av utsatthet eller oro.

Detta tyder på att utsatthet i vissa fall inte bara påverkar enskilda organisationer utan också vilka frågor som drivs och prioriteras och hur civilsamhället deltar i samhällsdebatten.

**var tionde
förening
har ändrat
sin verksamhet**

FINANSIERINGEN påverkar förutsättningarna

Föreningars finansiering ser olika ut. Medlemsavgifter, offentliga bidrag och egen försäljning är centrala inkomstkällor men betydelsen varierar mellan de olika organisationerna.

Vissa föreningar är beroende av offentliga medel medan andra helt saknar sådan finansiering. Offentliga bidrag är särskilt viktiga för verksamheter riktade till barn och unga.

Skillnader i finansiering kan påverka vilka verksamheter som har möjlighet att utvecklas och upprätthållas över tid.

46%

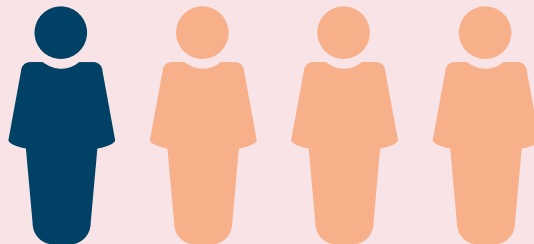
ser offentliga bidrag som
mycket viktiga

BIDRAGSSYSTEMEN påverkar vilka som får stöd

Tillgång till offentliga bidrag är viktig för många föreningar. Samtidigt uppger vissa att de saknar resurser för att söka stöd.

En del föreningar tycker att det är svårt att hitta information och att förstå vilka krav som ställs för att kunna beviljas bidrag. Detta kan vara särskilt utmanande för mindre organisationer.

Resultaten tyder på att bidragssystemens utformning kan påverka vilka organisationer som har möjlighet att ta del av stöd och utveckla sin verksamhet.

**Var fjärde förening
saknar resurser för att söka bidrag**

KONTAKTEN med offentlig sektor har inte återhämtat sig

Kontakten mellan civilsamhället och offentlig sektor är lägre än före pandemin. Till exempel har kontakten med kommuner minskat från 69 procent före pandemin till 48 procent 2025.

Bland de föreningar som har kontakt uppger de flesta att dialogen fungerar och att de blir lyssnade på.

Att färre föreningar har kontakt med offentliga aktörer kan innebära att erfarenheter och perspektiv från civilsamhället i lägre utsträckning når fram till offentliga företrädare och beslutsfattare.

48%

har haft kontakt med
kommunala företrädare

SAMVERKAN efterfrågas men hindras av förutsättningar

Nästan hälften av föreningarna vill samverka mer med offentlig sektor än i dag. Det gäller särskilt organisationer som redan har kontakt.

Trots att mer än hälften har en förtroendefull relation med offentlig sektor kan upplevelser av bristande insyn och dialog försvåra samverkan.

Resultaten tyder på att viljan att samverka är stark men att det finns utmaningar med att utveckla samarbete över tid.

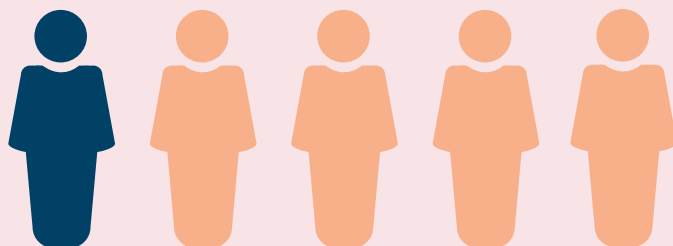
48%
vill samverka mer med
offentlig sektor

SJÄLVSTÄNDIGHETEN är stark men påverkas av hur systemen fungerar

De allra flesta föreningarna upplever att de kan bedriva sin verksamhet utan obefogad påverkan från offentlig sektor.

Samtidigt kan relationen till offentlig finansiering påverka hur föreningarna agerar, till exempel genom att de anpassar sin verksamhet eller avstår från kritik.

Detta tyder på att organisationers självständighet kan påverkas av hur finansieringssystemen är utformade.

**En femtedel av föreningarna har anpassat
sin verksamhet för att inte riskera bidrag**

Civilsamhället i Sverige står starkt. Resultaten visar samtidigt att flera faktorer påverkar organisationers möjligheter att verka över tid.

Osäkra intäkter påverkar planering. Bidragssystemens utformning påverkar möjligheten att ta del av stöd. Hot och hat påverkar i vissa fall hur verksamhet bedrivs. Sammantaget tyder resultaten på att villkoren inte bara påverkar organisationers verksamhet, utan också deras möjligheter att planera, samverka och delta i samhällsutvecklingen.

Ladda ned den fullständiga Civilsamhällesrapporten på:
mucf.se/civilsamhalletsrapporten

Använd Civilsamhällesrapporten som stöd i politiska beslut och i dialogen mellan civilsamhälle och offentlig sektor, men också som ett verktyg för analys, samverkan och utveckling inom civilsamhället.

mucf